

باش محردی : ح . یوسف شناسی

داخلہ سنہ لکھی ۱۰۰ ، آتی آتی ۶۰ لہوادر .
آبہ شراطی : خارجہ سنہ لکھی ۲۰۰ ، آتی آتی ۱۰۰ لہوادر .
نسخہ سی : ۴ لہوادر . آبہ بدلی پشیدر .
آدرس : شہنہ (انتہاء) اداره خانہ سی راقوسقا سواقی
اختار : آدرس تبدیلی ایچون بش لہوادر کوندریلیدر .

انتہاء

۱۳۴۶

تاریخ تاسی ۲۳ کانون اول ۱۹۲۷

مدیر مسئول : بصری

مسلمکمزہ موافق یازیلر مع الممتونیه قبول اولتور .
درج ایدیلہ یازیلر اعادہ اولونماز .
اختار : بالجلہ تحریرات اداره خانہ نامتہ کوندریلیدر .

1 бр. 4 лева.

Адресъ: Редакция в-къ „ИНТИБАХЪ“
гр. Шуменъ

Директоръ: Б. Хасановъ

کیجہ کوندوز بکھرز حزینہ کدن ہدایہ ،
استمدادر اللہم شو نوحہ انتہاء !

الہی یتشمزی بو ظلمت و جہالت !
کوندہ رمہ بکیمسک ر فقہہ انتہاء ؟

Гл. Редакторъ: Х. Ю. Шинаси

میدان آدی کیدیور رذالت و ضلالت ؛
کافی دہ کیل ارشادہ بو لوحہ « انتہاء ! »

брой 49

اون بش کوندہ بر نشر اولتور مستقل مسلمان غزہ سیدر .

صای ۴۹

خارجی خبرلر

دیندار بالق

قوروغندہ یازی بولان غریب بر بالق
طوتولدی . لوندرہ غزہ لرینک « تائمس
اوقیندیا ، دن نقل ابتدکاری غریب برخبرہ
کوردہ (زنکبار) ساحلارندہ غایت درین
صولردہ طوتولان برالیغک قوروغنک ایچی
طرفندہ عربجہ کلمہ شہادت اولان (لاله
الاله » در .
قوروغنک دیکر طرفندہ کی یازی « شأن الله
درکہ ، معناسی : جناب حق اثریدر .
فنی اسمی « حولوجان طحوس آتہر نانس ،
اولان بوالیغک بر جوق فوطوغرافسی آتوب
تدقیق ایچون اطرافہ کوندرلشددر .
رہ طوشسز اولان فوطوغراف لوندرہ .
دہ کی مشهور مستشرقلرہ کوسترلشددر .
بوالیق زنکباردہ ، هندستاندہ مسلمانلر
آراسندہ بویوک بر صراق او یاندر دینی کی
لوندرہ علمی محافاتی دہ زیادہ سیلہ اشغال ایتکدہ
در . بوالیغہ دیندار بالق اسمی ویرلشددر .
بولغار مکتبلرندہ علوم دینیہ

درس لرینک تزییدی

مدینتک اوج بالاسنہ یوکسلمش اولان
انکلتزہ ، آلمانیا واسوچ کی مملکت متمدنہ مملکت
لرنده علوم دینیہ درس لری هفته دہ ۹۰۰ ساعت
اولدیفنی نظر اعتبارہ آلان بولغار حکومتی دہ
علوم دینیہ نک تزییدی تحت قرارہ آلمشدرہ

بز ، باشقہ ملتلرہ بکزمہ یز . دین رابطہ سی
اهال ایدہ جک اولورساق ، بونک جزای آخرتہ
قالماز ؛ دہاد نیادہ ایکن چکہ رز . تہ کم چکیورزا
ای مسلمانلر ! اللہ کی امری دیکلہ مکدہ
پیغمبرک کوستردیکی یولہ کیتہ مکدہ دہادوام
ایدرسک بوسبتون محو اولاجفز .
آرتق بو ، طوتدیغمز یولی یعنی جہالتی ،
مسکنتی ، عطالتی ، ظلمی ، تفرقہ بی . .
براقلم . چونکہ بونلر یزی اضمحلال اوجو-
رومنہ وهلاکہ دوغرو سوروکلہ یوب کوتو-
ریبور . شریعتک کوستردیکی فلاح وسعدت
یولنی طوتالم . زیرا یزی قورناراجق یول
آجاق دین یولیدر .

مصطفی محمد علی

چیلاقلقہ قارشی مجادلہ

رومانیازراعت ناظری بر امرایہ کندی
ادارہ سندہ اولان مأمورہ قادیلرک وظیفہ لر
باشقہ چیلاق کوکس و آجیق قوللرہ ، قیصہ
دہ قولتہ فستانلرہ کله لرینہ مساعده ایتدیکی
کی یوزلرینہ پودرہ سورونہ لرینہ قطعاً
منع ایتشددر .
انتہاء — بوندن جوق اول بولغا-
رستاندہ دہ بوتون مأمورہ لرک قیصہ دہ قولتہ
فستانلرہ وظیفہ باشقہ کله لری حکومت
طرفدن بر امرنامہ ایلہ منع ایدلمشدی .
مدنی ملتلر آجیققلغک مضرتی ، اخلاق
بوزان بر حرکت اولدیفنی آکالہ برق بوندن
آجی شکایتلر وندامتله رجوع ایتکدہ جا-
لیشیرکن بزم عصری مدینلر (۱) مسلمان
قادیلر دہ تستر و حجابندن صیرمہ چالیشیورلر .
نہ تنبیع بر حرکت ، نہ کوتو بر چالیشیش . . .

مصطفی کالک نشاننامی

برلین — مصطفی کالک سابق
زوجہ سی لطیفہ خانم ر قاج کون اول خصوص
طیارہ ایلہ استانبول طرفیلہ آقرہ یہ متوجہ
حرکت ایتشددر . اجنبی مطبوعاتی تورکیا
دیکتاتوری مصطفی کالک سابق زوجہ سنک
تورکیا یہ کیتہ سنہ ، مصطفی کالک سابق افغان
قرالی امان اللہ خانک ہمیشہ سی ایلہ نشانلانہ .
جق لرینہ عطف ایتکدہ درلر .
« وارنہ لکھی نووی — صای ۲۰۳۷ »

اوزاقلرہ کیتہ مکہ نہ حاجت ! عددی اوج
یوزاللی ملیونی کچن امت اسلامیہ کوزومزک
اوکنده دوریور . بر آووج ایکن خارقلر
کوستر ؛ جہانہ حاکم اولان مسلمانلر ، شو
جوققلغیلہ برابر ، شمدی دنیانک ہر یرندہ
محکوم وسفیل بر حالہ بولونیورلر . بو نہ
مصیتندر ؟ ! بو نہ فلاکتدر ؟ ! عجبا بونک
سبی ، علنی ندر ؟
هیچ شہہ یوقدرکہ بونک اسبابی ینہ
کندیمزددر . بزکندی عمللریمزک جزاسنی
چکیورز .
أوت ، سعی ، صدق ، استقامتی ، عفتی ،
اتحادی ، تعاونی ، عصیتی ، غیری ، فعالیت . . .
بر اقدیغمز ایچون اویلہ شانلی بر ماضیدن
بویلہ ذلیل بر حالہ کلدک ! . . .

— تفرقہ نک مضرتی —

(واطیموالله ورسوله ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم واصبروا)

ان الله مع الصابرين

ترجمہ سی :

ای مؤمنلر ! ہم اللہہ ، ہم اونک پیغمبرینہ اطاعت ایدیکز ؛ بربریکزلہ اوغراشما-
بیکنز ، بوقسہ قورقاقلاشیر ، قوتدن دوشہ رسکنز ؛ برده صبرایدیکز . یعنی (ہر دورلو
شدلرہ ، مشقتلرہ کوکس کریکز ، ہیچ بر تہلکہ قارشیمسندہ متاتی الدن بر اقاییکز ؛
توکل اولوب اوتورمایدیکز ، حق اوغرنده جالیشکنز) حقیقتدہ اللہ ، (اللہک یاردیمی
بویلہ حق اوغرنده شداندہ صبرایدنلر) ایلہ برابردر .

بونلرک اسبابی یک قطعی وصریح بر صو-
رتدہ قرآن میں بزہ کوستریورکہ اللہک
اواخرینہ اطاعت و نواہیسندن اجتناب ،
پیغمبرینک ارشاداتہ قولاق ویرمہ مکدر .
یعنی تفرقہ بی میدانہ کتیرن شیلر ، اخلاقسز لقلرہ
آزغیناقلر ، اواخر الہیہ دقتسز اقلدر .
بوکا تاریخلردہ شاہددر .

دینز ، قرآنمز ، بز یالکیز آخرتہ جا-
ضر لاماز ؛ بزہ دنیادہ یاشامانک ناصل اول-
جنتی دہ کوستر .

یاشامق ایچون بر ملت مطلقا اخلاقی
اولق لازمدر . اخلاق دہ دینہ مستند اولما-
لیدر . اخلاقسز بر ملتک عاقبتی یک فنا
اولدیفنی قرآن کریم بزہ یک بلغ بر صورتدہ
خبر وریور : « ان الله لا یغیر ما بقوم حق
یغیروا ما بانفسہم واذا اراد الله بقوم سوء
فلا مردلہ » .

شو محققدرکہ : بر قوم کندیسندہ اولان
سجایای کریمہ بی بوزمادجہ اللہ او قومک
سعادت بی بوزماز ؛ بر کرہ دہ (بر قوم کندی
معاملاتیلہ ، کندی حرکاتیلہ فلاکنہ ، بلایہ
لایق اولق سبیلہ) جناب حق او قومک
فلاکتی ، بلاسی ایسترسہ ، اوبلای دفعہ
آصلا جارہ یوقدر .

بوآیت کریمہ ، بر قانون فطرتدر ؛ آصلا
دکشمہز ، قیامتہ قادامرعیتنی محافظہ ایدرہ .
آیات سبحانیہ بزہ کوستریورکہ ملتک
عرش عزتدن اسفل السافلیتہ یووالانمہ سی ،
محو ومنقرض اولما سی ہب او قانون الہینک
کوستردیکی یولی بر اقالرندن ایلری کلشددر .
تاریخلردن عبرت آلماییز . چونکہ تاریخ ،
تکرردن عبارتدر .

تاریخدن یونان ملتی ، رومالیرلی ،
قاریسیرلی ، اسرائیلیرلی بر مثال اولارق
کوسترملک کافیدر .

(تنازع) ؛ بربریلہ اوغراشماق ؛ تفرقہ
لر ، اختلافلر ایچندہ چالقاماق معنا سندر .
افراد ی ، بربریلہ اوغراشان ویکدیکیریلہ
بوغوشان بر ملت ، مادی ومعنوی قوتلردن
محروم اولورکہ بو ، الکفنا و الک بویوک بر
خسران و ضرردر .

ایشته : آیت جلیلہ یک صریح ویک قطعی
بر صورتدہ بزہ کوستریورکہ : (اتحاد)
دن آیریلاں بربریلہ اوغراشان ملتہر ، شوکت
و عظمتلرینہ ابدی اولہرق وداع ایدوب
کیدرلر . مسلمانلر ضرر و خسراندن قور-
تولق ایسترلرسہ یعنی دنیادہ سفیل ، آخرتدہ
حقیر و ذلیل اولمایلم ؛ مسعود یاشایلم دیرلرسہ ؛
بوآیت کریمہ بی دستور حرکت اتخاذ ایتلیدر
لر . بوندن باشقہ ہیچ بر چارہ یوقدر .

أوت ، ہیچ بر جماعت اسلامیہ یوقدرکہ ،
اللہہ اطاعت ایتسین ؛ پیغمبرینک کوستر-
دیک یولہ کیتسین ؛ ینلرنہ اتحاد و اتفاق
اولسوندہ او جماعت ینہ شوکتدن ، عظمتدن ،
سعادتدن محروم قالسین . صوکرہ ، ہیچ بر
جماعت اسلامیہ یوقدرکہ اللہک امری دیکلہ-
مہسین ؛ پیغمبرینک کوستردیکی یولہ کیتہ سین ؛
بربری غلبہنہ دوشوب بوغوشسوندہ او
ملت ، ینہ محو ومنقرض اولوب کیتہ سین .

شوحالہ یاشاماق ایستہ بر ملت ایچون
(اتحاد) ک لزومی کونش کی آشکاردر .
بوندن آصلا غفلت ایتہملی بز ؛ شمدی یہ
قادار موجودیتلرینہ وداع ایدوب کیدن حکو-
مات اسلامیہ دن عبرت آلماییز . چونکہ ،
اونلرک سبب انقراضلری ہب آرارلندہ کی
تفرقہ یوزندن ایدی .

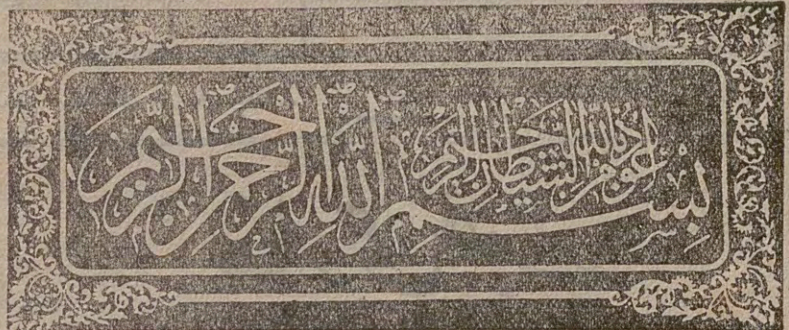
اتحادک لزومی ، تفرقہ نک ہر جہتلہ
مضرتی کنج ، اختیار ، جاہل و منور ہر
کس بیلیر ؛ فقط بونلرک اسبابی ہر کس
باشقہ باشقہ جہتلردہ آزر .

سامعیندن بری طرفدن نوط ایدلدرد .

افندم ؟

شمعی مزك رمضان شریف واعظی حافظ لطیف افندی طرفدن بایرام صباخی شریف پاشا جامعهده تقریر ایدیلن درسی عیناً یازدم ، فائدهسی عمومه شامل اولمق اوزره غزته کزده نشری جا ایدرم . حافظ لطیف افندی شعیده کائن مدرسه اولمق ایلک ماذونلردن اولوب ایوم ینه شمعیده کائن ، رشیده درجه سنده اولان مدرسه علیهده معلمدر .

صلوا علی رسولنا محمد . صلوا علی شفیع ذنوننا محمد . صلوا علی طیب قلوبنا محمد . اللهم صل علی محمد و علی آل محمد .

ونفس و ماسویها فالهمها فجورها و تقویها قد افلح من زکیها

و قد خاب من دسیها ...

صدق الله العظيم

« او قودینغ شونظم الهی (سوره شمس) دندر . شو بر قاج مبارک کله نه درین ، نه کنیش بر معنای احتوا ایدیلور ! الهی بر قدسی حائر اولدقلری بسبیلی . ذات بوتون قرآن کریم او یله دریا . قرآن معجزدر . اونک دکل بوتونه ، الکوچوک برآیتنه بیله نظیره سویله مکدن بلغا و فصحا عاجز قالمش و قلا جقدرده . قرآن کریم کلام الله اولم . یوبده ذکی و بلوغ برانسانک (حضرت محمدک) سوزلردن باشقه بر شی اولمادیقه و یاخود بعض کتابلردن و یا اوزمانده موجود راهلرک افکارندن تراشلاشم اولدیغه قائل اولانلره او ، هر وقت میدان او قویور : « کلکیز ، دیور ، اگر نیم انسانلره محض دیوی و اخروی قورتولوش یوللری کوسترمک ایچون انزال اولونمش بر کلام الهی اولدیغمده شهبه کز وارسه سوره لرمدن بری تنظیم ایدیکز ، طبق اونک کی مزده برشی سویله . ییکز ! بو خصوصده دوعری اولدیغکزه شاهدلر یکنی ده جاغریکز ! » فقط هر هانکی برانسان ایچون بومکنکی ؟ اونک بو میدان او قویشنه اجابت ایتمکه کیمسه حسارت ایده . میور . ایدنلر اولسه بیله شهبه سزالک جملهده مغلوب و مقهور اولیور .

« نه ایسه ، درسره موضوع اولارق آلدیغمز شوکلام سبحانیده انسانک نه اولدیغی ، فلاح و یا خسراتی نهیه متوقف ، نهیه باغلی اولدیغی بیسان بویور یایورکه ائی کنیش بر موضوع . فقط بزاونی و قتمزک کنیشلکته کوره خلاصه ایده جکز .

« انسان البته یالکیز شو کوردیکمز « جسم » دن عبارت دکدر . اونده « روح » دینلر برورارق ده موجود . اصل انسان یعنی « سن » و یا « بن » تعیر ایدیلن وارلق ایسته بودر . روح معنوی برشیدر . اونک حقیقتی آکلامق بزم ایچون ممکن دکدر . او اسرار الهی بدن برسر در . بزاونی یالکیز قوتلری و جسمده حاصل ایتدیگی اثرلرله آکلار و طایفه بیلیر .

« روح ده جسم کی حادثدر . صوکرادن خلق ایدیلشدر . فقط جسم کی فانی دکدر ؛ ایدیلر . روح حیاتنه بر نهایت یوق . انسان دنیایه کوز یومدینی وقت اولدی ییتدی ظن ایدیله سون . حقیقت انسانیهی تشکیل ایدن روحک یاشایشی اصل اوندن صوکر ایشلاره الحاصل انسان بری مادی دیکری معنوی ، بری فانی دیکری باقی ایکی وارلقدن عیارندر . انسانک بو هر ایکی وارلغه قارشی ایضا ایتمکه مجبور اولدیغی وظیفه لری واردر . بونلرک هیچ بری اهل ایتمکه کلز . انسانک دنیوی و اخروی بختیارلنی آجاق بو ایکی چشید وظیفه لری تمامیه اجرا ایتمکه باغیدر .

« انسان وجودی محافظه ایدر . اونی محو و بر باد ایده بیله جک هر دورلو خسته لقند قورور . بو ، اونک وظیفه سیدر . فقط بونکله ایش بری یی ! انسان یالکیز وجوددن عبارت دکلرک . اونی حیوانلردن تمیز ایده . رک انسان یاپان روحی و او روحک قوتلری دکلی ؟ روحه عارض اولان برچوق خسته . لقلرده وار . اصل انسانلغی بر باد ایده جک اولان بو خسته لغتک کال تهالکله چاره سته باقی انسان ایچون اونه کندن چقوج دهسا ممدرد .

« یوقاریده عرض ایتدیگم وجهله روح معنودر . مادیا نه ایشی یوق اونک . دنیایه عاندیلرله هیچ او یالاماز . اونک برغایه سی وار . روح او غایبه ایریشمه مدسجه انسان ایچون سعادت یوق . نه صحت و ثروت ، نه علم و عرفان ، هیچ بری پاره ایتز . مطلقا انسان بوتون موجوداتک بر خالق اولدیغه ، او خالق ذوالجلالک بوتون قوتلرک فوقده بر قوته مالک و صفات طایفه ایله متصف اولدیغه ، کائنات و مخلوقات اوزرنده ایسته دیکی کی تصرف ایدیلکته ، خیرکده ، شرکده مطلقا او خالق طرفدن کلدیکنه ، انسانه رحم مادردن باشلاهرق پک چوق نعمتلر احسان ایدیلکته و ایله جکته و بناء علیه اونک حضور جلال و عظمتده بوتون قوتلرک و بویونلرک

ایکلمه سی هر حالده لازم . کلدیکنه ایمان ایتیلدر . فاطر حکمه بصورتله ایمان ایدن کیمسه هیچ شهیه یوق که دنیایه کلدیکنه احسان ایدیلن نعمتلرک سکری ایضا ایتدیگندن و یا ایتدیگندن ، تعیر دیکرله دنیایه کی ایلکندن و یا قنالعندن مسئول اولاجقنه ؟ آز سوزله حیات آخرته و بو حیاتی خبر و یرن پیغمبران عظامه - بلا تفریق - ایمان ایتش دیمکدر . بونلر یکدیگرینه باغیدر . برینه ایناندم ؛ فقط اونه کنه عقم یاتیمور دینه من الله ایمانی اولدیغی سویلیور ؛ لکن کوچوک عقلنه ، مظلم دماغنه صغیر امدیغی ایچون حیات و احوال آخرته یینا ماماش . بویله کیمسه یا سویلدیکنی و یا ایدیلغی ییلمز برده لیدر ، و یاخود حقیقه الله ایمانی یوق دیمکدر . زرده کورولشک انسان یایدی ایلک و یا قنالعک مقابلتی کرده سون ؟ عاده ده بویله دکلی ؟ هانکی مملکتده ، هانکی حکومت و دولته انسانلر باشی بوش کزیور ؟ طبیی بو بر مقایسه . او بونیده می دوشونمور . اللهک نعمتلردن ایسته دیکی کی استفاده ایتسون ، صوکر ایدیلدی کی حرکت ایتسون ، مسئولیت فلان اولماسون ، هر شی یانه قالسون او یله یاغایوق ! کندی باشی بوش حیوانی ظن ایدیلور ؟ (الحسب - الانسان ان یتزک سدی) . الله ایماندم دیورسه و بو « ایناندم » سوزنی قاییده تصدیق ایدیلورسه او ، مسئولیت اخرویه یه و اونی خبر و یرن ممتاز کیمسه لره (پیغمبرلره) اینانیور دیمکدر . دیکلر ، بونلر بر برندن آریلمز ، یکدیگرینه دا قیلدر .

« بوندن صوکر انسانک قلنه یا قیدی ایمان ایشیغی شیطانک ، تریه ایدیله مش نفس اماره نک ، کوتو آرقاداش و سائر نک او ایشی سوندریمک ایچون چیقاراجنی فورطه لردن محافظ ایتک صیرامی کلر . بوده اعمال صالحه ایشله مک ، هر برنده انسان ایچون مطلقا - دنیوی و اخروی - پک چوق فائده لر بولونان او امر الهیه کال استیاقله صاریق صورتیه ممکندر . انسان ایمانی بونلرله تقویه ایتیلدر . یالکیز بر سوز ، قورور اعتقاد ، ایسترسه چوق قوتل اولسون ، البته کافی دکدر . بر اعتقادک اولدیغی کی بر ایلیمش . ایشله دیلیور . دائما عطا لنده . اونک ضعیفایه جکته ، قوتدن دوشه جکته هیچ شبهه ایدیله من . طبیی نهیه بکزیور : برماک . . . هر آئی مکمل ، فقط ایشله دیلیور . رطوبتلی بریده . اوزون زمان اوراده قالیور . صوکر اوندن استفاده ایدیلک دوشونمور ؛ لکن ایشلری یا او ؟ هر بری کوف ، بورا صارمش . آرتق اوماکنه بر ییغین اتقاضدن باشقه برشی دکدر . اونی متادیا ایشلتمک لازمدی .

« ایمانزده او یله . عبادتله و اللهک امرلرینه اتقادیمز نه قادر دائمی اولورسه ایمان و اعتقادلر مزده او نسبتده صاعلام و پارلاق اولور . عبادات و طاعات بوسبوتون یانجی قالاچق اولورایسه ک ، یاخود عبادت یالکیز « رمضان آئی » نه مخصوص ایش کی مسلمانلر می ایشته « او یله » عادت قیلدن

اولارق بو آیه انحصار ایتدیره جک اولور ایسه ک . و یاخود « الله جل جلاله » یالکیز یاشیمز داره کلدیکی وقت خاطر مزه کلیرسه حسابات دینه مزک پک ضعیفایه جکته و بونک نتیجه سی اولارق بر کون ایمانمزک زوال بولاجقنه شبهه می ایدیلر ؟ بزاونی اعمال صالحه ایله قلمزده تثبیت ایتیه جک اولور ایسه ک ، شیطان آیر اونی بزودن . ایمان ، انسانک الکیتملی برمالیدر . قیتملی شیلر هر وقت ائی محافظه ایدیلر . کوزل محفظلر ایچر سنده بولوندر ییلر . ایمانک ، الله و رسولنه اینانیشک محفظه سی . اونلرک امر . لرینه دوام اوزره بولونمقدرد . یوق ، بز اونی عادی برشی کی یول اوزرینه آسوردر ، محافظه سته دقت ایتزده شیطان بولور آیرسه نه صوچی وار شیطانک ؟ امام اعظم او یله دیور : ظن ایتیه کیزک شیطان انسان ایمانی ندن چکچک آیر ؛ بشین انسان اونی بر اقیور ، شیطان آندن صوکر آیر . « سن مسلمان اولارق یاشماق ، مسلمان اولارق اولمک ، اللهک حضورینه ده مسلمان اولارق چیقماق ایسته یور میسک ؟ او وقت مسلمانلغک ایجاب ایتدیردی شیلری ایشلمک ، اینانیدیغی فعلیا نه کوسترمک محسوسک ! او یله ، افندم بن عبادت یاپامورم ؛ فقط ایمان قوتیلدر ، دیمک پاره ایتز . بوسر سوزک اودا شو کوچوک چوجوقلر بیله اعتراض ایدر . جماعتک آراسته منور صاییلانلر وار . اونلر داها ائی بیلیرک افعالک حسایته ، حسابک افعاله تاثیر هیچ بروقت انکار ایدیله من . یعنی انسان دوشوندیکی ، اعتقاد ایتدیکی کی ایشلر و ایشله دیکی کی دوشونور ، اعتقاد ایدر . ایکی ، ایکی داها دورت ایدرجه سته بدیهیدر بو . رحمانه سجده سی یارامدن یارامه ، وقتی حالی برنده ؛ فقط زکاتک هیچ لافی یوق . نه ایش او ؟ هیچ قزانلیمش حاضر بارا و یریلیری ایش . سوزم اوکا یکرمنجی مدیت عصرنده بویله شیلر نه قادر غریب اعتقادلر ایش . بوزمانده انسانلرک حقیق آکلادیغی (۱) بو عصرده بونلری یاپانلر نه احق ، نه قبایلش و ایلخ . کوریورسک یا ، یاپانلرده قیزیور . یالکیز بوقادار دکل ؛ مسلمانلرک هر ایشنه دخل ایدر ، مدیت سفیه سی تقلید ایتدیگی غریبک ارباب علم و عرفانی طرفندن ده تقدیر ایدیلن اسلامک (۱۳ - ۱۴) عصرق بوتون مقدساتی - قولاً ، فعلاً و حالاً - تحقیر و سیاه اوله . حق هر فرصدن استفاده یه یلته نیر ؛ بنه مسلمان قالیر ، بنه ایمانی قوتیلدر ؟ (۲) فسبحانه الله ! بونکانصل عقل ایدر می ؟ قوتل بر سوز واردر : (کل اناء یترشع بما فیه) هر قاب ایچر سنده کی شیتی صیزار . طیشنده قاطران صیتریلری کورولوب دوران بر فوجینک ایچنده سوت بولوندیغی ادعایتمک قادر کوز بویاچیلق اولورمی ؟ دیمک اولیورک بوزواللی هر کسی کندی کی آئی قارادن آیره میه جق قادر عقل و فکردن نصیبمز ظن ایدیلور . نه زواللیق !

(لطفاً دوردنجی صحیفه یه)

تظلم شکنده بر تجاوززه جواب

شمنده بولغارستان تورک معلملر برلکی
هات مرکزیه سی طرفدن یازلمش ۱۱ مارت
۱۹۳۰ تاریخلی بر بیاننامه قهوه خانه لردن
برنده مصادف انظار حیرتمز اولدی . بو
بیاننامه اساساً دوستلق غرضیه سی صاحبی
طاهرلوری بک مذکور غرضه نك ۱۴۰ نجی
نسخه سنده کی باتش مقاله سنه جواب اوله رق
یازلمشدر . اگر بوساده جه بر تظلم حالدن یا
تسلیاوقعه ضرورت حاصل اولمش بر توضیح
حقیقتدن عبارت قالسه یاخود هیچ اولمازسه
معلملکه مالد مسلیکی بعض حقوقک ولو یوکسک
زده دن مدافعه سی ماهیتی تجاوز ایدوبده
بوتون غرضه لره ، غرضه جیلره و حتی بونلره
هیچ بر علاقه و مناسبتلری اولمایان فکر و
قناعت اربابی کسه لره قارشلی تجاوزات خود
سرانه یی احتوا ایتسه ایدی بزوبله خلق
اراسنده دیدی ، قودی بی موجب قهوه خانه
بیاننامه لرینی معلملک مسلیکنک علویت و
قدستی ایله غیر قابل تألیف کورمکه برابر
یازانلری ینه معذور کورر و یلکده ایمانده
مسئله یی اشخاص و وقوعاتک تأثیراتندن
تجربید ایدره رک قلمزله مدافعه بیله ایدردک .
فی الحقیقه معلملک مسلیکی بزجه ده مقدس
و معالدر . بونده هیچ کسه نك شبهه سی اوله .
ماز . لکن بو علویت و قدستی هر کسدر
اول ینه معلملک بیلملری و اوکا حرمت
ورعایت ایتلری ایجاب ایدر . بونک ایچون
در ، که بر ملتک معلملری کندی قناعتلری
کندی وجدانلر نده صاقلا یوب هر دورلو
سیاسی جریانلردن اوزاق بولونملری معلملک
برنجی شرطی دره . بونی بالکز فن تربیه دکل ،
بوتون مدنی ملتک معارف قانونلری بیله
بویله تعیین ایدر . بوی ینه معلملک منفعتلری
دوشونیلره رک وضع ایدلمش قیودات ضروریه
دن در . چونکه مسئله برکده بوجودلردن
طاشوب ده معلملکی شوویا یو جریانک ترویجیه
آلت ایتک املی ایله فکر مجادلای و علی الخصوص
فکر تکاملاتک بر ضد کاملی اولان سیاسی
انقلابات ساحه سنه انتقال ایدره رک اولورسه
او وقت ایش دیکشیر اورطه ده نه شخصی بر
حیثیت ونه ده مسلیکی بر قدسیت قالماز . لسان
سیاستده «خان» دینه «خان» ، «آخاق»
دینه «آخاق» دینک باشقه لرینک حیثیتیه
لکه سورمک ، چامور بولاشدیر مق ایتسه .
ینلرک یوزلرینی کوزلرینی بویایوب چامور
ایله صیوامق پک طبیی دره . ذاتاً «مناقشه»
کله سنک معنای افویسی ده متقابلاً بزینک
یوزینی کوزینی بویایوب مسخره ایتک دیمکدره
جدال حیثیتیه کی بومؤلم و مؤسف حقیقتلری
هر کسدر انی معلملک بیامه سی لازمدر .
ایشته بو بیاننامه یی یازان معلم افندیلر
مادامکه علمک ، قانونک ینه معلملک منفعتی
ایچون تعیین ایتمش اولدینی بو موقع حرمت
وسلامتی صرف کندی اختیارلری ایله ترک
ایده رک هر نه دنسه منشأ و ماهیتی مشکوک
اولدینی قدرده نتیجه سی مضر اولان برطاقم
سیاسی انقلاباتک پشوا سی اولق اوزره میدان

تطبیقاتنده بولنه رق اوخصوصده درین بر
تجربه و رسوخ صاحبی اولق لازم ایدی .
داخلیه حقوق مشاورلکی سزک عقلکیزک
احاطه ایدمه یه کی دیگر اوصاف و مزایای
علمیه و فکریه دن ماعدا هر شیدن اول بر
حقوق دیپلوماسیه ، قاضیلک و مفتیلک ایسه
حقوق و علوم شرعیه عالییه تحصیل ایتمه کله اولور
کذلک دوا ایدمه کی یوکسک مأموریتلرکده
هر بری قانونی برر قید و شرطه تابعدر . مبعوثلغه
کلنجه او ای فنا هر حالده ملتک رأی و انتخابنه
وابسته در . اوایل دیزلی کلاهی کلیشی کوزلر
صورتده هر کس باشنه کچیره من . شمیدی بزم
خطابیز یالکز او بیاننامه یی یازان افندیلره
منحصراً اولق اوزره صوریورزه سز هانکی
تحصیل ، هانکی مزیت علمیه و فکریه کزه
استاد آتوماموریتلره تعیین اولنه بیلر دیکز ، که
بونو ایسته مدیککیز ایچون تعیین ایدلمدیککیزی
کندی حسابکزه بر فضیلت اوله رق کوسترمک
ایسته یورسکیز ؟ سز او کره ارض قدر
شیدیرلش بر ایخیر جکرده کی مثابه سنده کی
رشدیه تحصیلکیزی عجبانه ظن ایدیورسکیز ؟
او حاجی یامامه جونی کی هر درده دوامیدر ؟
بویله ایسه چوق آلدانیورسکیز . رجایده رم ،
بوده نیکیزی یالکز کندی کزه صاقلا ییکزه
ملتک اولادلرینه حیاتک معارف احتیاجلری
حقنیده بویله ابتدائی و مدنی فکرلر و پر مه ییکزه
زیرا بونک رشدی تحصیل درجه ابتدائیه دن
معدوددر . بوقدر جق تحصیل ایله هر زده
و کیم اولورسه اولسون دیندن ، اجتماعاندن ،
فکری انقلاباتدن دم اوزرمنه قالدیشیرسه اوکا
در حال سن چیمه دن یوقاری یه حقیقه دیه .
جکرینه شبهه ایتمه کیز . اگر سزک نظر کزده
بوتون بو صایدیگیز مأموریتلر بر فناق
ایسه انسانک یامغه مقتدر اولمادیغی بر فناقی
یامامه سی بر فضیلت صایله ماز . ده آخیق بر
تعبیر ایله دومنک اوچامه سی خلقک کره میتک .
لرینه قولوبده بیقماق ایچون مروستدن دکل ،
جناب اللهک اوچاق ایچون اوکا قناد ویرمه مش
اولدینغندن در .
ملی قونفرده بعض آخیق کوز معلملرک
۱۰۴۰ نومرولو نظارت تعیمی ایله لاتین
حروفی مسالسه نك صورت قطعیه ده حل ایدلمش
اولدینی ایلری سسورده رک بونک قونفرده
تکرار موضوع بحث ایدلمسه لزوم اولمادیغنه
دأربیانانده بولنلرینکده قونفرده ده اکثریتی
تشکیل ایدن دیندارلری آوتوب لاتین
حرفلرینک مکتبلردن طردی حقنیده برقرار
ویرلمسه مانع اولق واونلری اورادن صاودقدن
صوکره ملتک آرزولرینه مخالف اوله رق بونی
قونفره نك قراری بودر دیه حکومت عرض
ایتمک ایچون چهورمک ایسته نیلن بر مانورا
اولدینی هر کس آکلاماشمیدر ظن ایدیور
سکیز ؟ رجایده رم ، سزک دیدیککیز کی
آخیق آیین و تمیز یوره کله قونوشالم . معلمین
قونفره سنک شنیده اجتماعندن ایکی ییچوکی
صوکره ملی قونفره نامی ویریلن صوفیه ده کی
قونفره یه بلا رخصت اوزایه دولمش اولان
معلملرک وظیفه لری نه ایدی ؟ لطفاً ایضاح
ایدرمیسکیز ؟ بونلر ملتک مرخصیمی ایدیلر ؟
اوحالده نه ایچون قونفره یه ملت طرفندن

کوندیرلش اولوب اولدینغه دائر کسه دن
اعتدالنامه طلب ایدلمدی ؟ بو افندیلر کندی
کندیلرینی انتخاب ایتشار ایدی دکل ؟ او
حالده مکتبه کی وظیفه لرینی بر اقوب ده اوزایه
اوششمکدن مقصدلری ساده جه ملت پاره سی
ایله صوفیه کی کورمکی ایدی ؟ اورده
کندیلرینک وجودلردن بیله خبری اولمایان
ملتک نام و حسابنه قرارلر اتخاذ ایتکی
ایدی ؟ آخیق کوروشمک ایسته بوکا دیرلر !
بزبونلری سز دن اوکر نکه محتاج دکلزه هبسی
بیلیورز . ده بیلدیکیز صوفیه ده یواشجه
جق سزک قولانکزه طرفندن
فیضلداش شیلرده وار . سز دنیایه میدان
اوقومق جبارینی ویرن ایسته اودر . سز
بزم کی مفتیلک ، قاضیلک ، مبعوثلق ، آرتق
چوقدن ماضیه کومولش اولان شورای
دولت اعضائی ، داخلیه حقوق مشاورلکی
وسائر یوقاریده صایمش اولدینکیز موقع
و مأموریتلر ایچون چالیشمورسکیز چونکه
بونلردن هیچ بریسی اولمازسکیز . بونلر
هپ تحصیل ، علمه ، اختصاصه توقف ایدر
شیلردر . سز تورک حرثی ایچون ده چالیشما
یورسکیز ؟ چونکه تورکک حقیقی حرثی اونک
اسنی اوزرنده طاشسیان آلتورقددر .
آلافرانغه نك بونک اوروپا حیات اجتماعیه سنک
تملارینی قازیبیان فسخت اخلاقیه سی دکلدر .
اسلامیتک لاتین حروفه مناسبتی ایسه ده
ایک صافی اول غرضه نك اقتباسات ستوننده
درج ایتمش اولدینغیز تورک اوچاقلری هیأت
مرکزیه سی طرفندن دوقور سوسولوغ
بصری بکه یازیلان جوانانمه دن پک آخیق
بر صورتده کوریلور . اونک دینی محدودلری
دین علماسنک قلملردن هر کون یازیلور .
سز بونلری اوقویورسکیز . اونک کوجلکی
بطائنی ، لسانک شیه وسنه قابل تطبیق اولما
دیغی هر دقیقه مانفس تجربه ایدیورسکیز .
بو حرث ایچونمی اوله جککیزی اعلان
ایدیورسکیز ؟ واه زواللیر ، پک بیهوده
یره اوله جکسکیز ! فقط سز نه ایستر
سه کز یاه بیلیرسکیز . یالکز باشقه لرینه
تجاوز ایتیه کز !
بونکون وضعیکزک و خامنندن شکایت
ایدیورسکیز . حقایسکیز . لکن سز کندی
کندی کزک قربانی اولیورسکیز . اصل سزک
تشبیه کزوجه ایله باصدینی دالی کسن نصرالدین
خواجه وضعتیده بونان سزسکیز . ملی
تربیه ؟ بر ملتک هویت مخصوصه سی تشکیل
ایدن دینی اخلاق و اعتقاداتی ایله ملی عادات و
عنناتنه استاد ایتسکده اولمسه رغماً بر جوق
برلرده حکومتک ۱۰۴۰ نومرولو تعیمی ایله
تدریسی اختیاره ترک ایدیلن لاتینجه یی مجبوری
کوستره رک اونی مسلمان مکتبلرینه صوفی ،
عربجه حرفلری کاملاً آتق ، دین دسرلرینی ،
قرآن کریمی قالدیرمق ، مکتب چوقولرینه
شاهه کیدیرمک و صنفلرده باشی آخیق
اوقومق و اوقومق کی آداب اسلامیه
مخالف حرکت ایتک صورتی ایله او تربیه
نک تملی ییقمق ایسته یورسکیز . مسلمان
مکتبلرینی شکل خصوصیتندن تجرید ایتکی
— لطفاً دوردنچی صحیفه —

مکتبہ ایتھ

عیناً

انتباه غزنه سی مدیریت علیہ سنہ

بک افندی ؟

بورمضان شریفہ فلہ منک جامع کیر مؤذنلرندن عینی زمانده رشديه مکتبی علوم دینیہ معلملرندن احمد حمدی افندیکنک علناً شراب ایچمک صورتیه نقض صیامه جرأت ایتمسه وبوفعلی بلا پروا دفعانله تکرار ایتمسه بناء افکار عمومیه غلیانہ کلرک کیفیتی مفایسکه عرض وحقننده ایجاب شرعیسنک ایشاسی اصولاً طلب ایدلدی . مقتینک استجوابنده موسی الیه : « مسافرم بولتان دلی اورمان محررلرندن برذاتک خاطری ایچون برقدح ایچمد ، بنم حریمه کیم قاریشیر » دیمک صورتیه پک کستاخانه جرمی اعتراف ایتمسه رغماً بوکونه قدر حقننده هیچ برمعامله یابیلماشدر . کوتلی حاملره مظهر بولوندیقتندن اساساً عزلی بیله متصور دکلدرد چونکه موسی الیهک بوحرکتی عصریلک ایش . بونی تعقیب ، شکایت ایتمک ارتجاعه خدمت دها دوعروسی تورک انقلابنه خیانت شکندده کوستریورلر . بو صورتله لهنده پروپاغاندايه باشلادیلر . بوسوزلری سویله یئرلر هم اویله شخصلرکه اسملری تصریح ایتمکه صیتیلیورلر . سزبوکانه دیرسکزر !

بومکتوبمک انشیری رجا ایددر .

فلہلی

بارودی زاده احمد جاوید

مسلمانانی تحقیر ایدن بوکی فاسقلره دیرزک :

انتباه

افندیلر ؛ علناً نقض صیام ایتمک حریت دکلدرد . بالمکس باشقه لرینک حریتنه تجاوز وحقارتدر . رمضان شریفده علناً ییمک ، ایچمک حرامدر ، بویوک کناهدر . شراب ایچمک دخی حرام وبویوک کناهدر . ایکی دانه کیره یی بردن رمضان کی مبارک کونلرده ارتکاب ایدن بر فاسق وفاجر قارشی ناصل سکوت ایدیلر ؟ سزده حیا ، دین دویغوسی یوقی ؟ سز مسلمان دکلیسکزر یاھو ؟ اوزریکزه فرض اولان امر الہی یی طاعیلوب آشکاره ییبوب ایچدیکنکزی کی برده مسلمانلره قطعاً حرام اولان شراب ایله نقض صیام ایتمکده هیچ اوانمادیکنزی ؟ فسقکزر قتمرلی ایکن ، مسلمانلغه بویله آچیقندن تجاوز وحقارت ایدرکن مسلمانلر بوکاناصل صوابیلرلر ؟ سز دینه جکسکزر « بنم حریمه کیمسه قاریشه ماز » خایر بک افندی (؟) خایر بوکی منکرانی ارتکابکزر حریت دکلدرد . مسلمانلرک بوخصوصده سزک یاقه کزه صاریلارلی سزک حریتکزه تجاوز دکل ، بالمکس بروظیفه در . مسلمانلقده منکرانندن معدود اولان بوکی قناقلری ارتکاب ایدنلره قارشی مسلمانلر « امر بالمعروف ، نہی عن المنکر » وظیفه دینه سیله مکفدرلر . بونک ایچون مسلمانلر بر فعل قیعی علناً ایشله یین بریسنی کوردکلری وقت اونک اوساعنده تریه سنی ویرمکه مکفدرلر . اوک قارشی صوصارلرله اوفعل قیچده اونلرده مشترک عد ایدیلر . آقره دیانت ایشلری رئیس رفعت افندی رمضان شریفده علناً نقض صیام ایتمک جرأتنده بولتان فاسقلره قارشی یازدیغی بر مقاله ده شویله دییور : « فردلرک اوامر الہییه قارشی کوستره جکلری اھال وتسبیه ، منکرات ونہیاتہ انہماکارینہ ہیئت اجتماعیه لا قید قلاماز . بونک ایچوندرک اوامر الہییه واحکام قانونییه قارشی کلنلری علی مراتبہم جمعیت تجزیه ایدر ، توسیج ایدر ، اجرای نصایحده بولنور .

هیچ شہیہ قدرک : رمضان شریفده علناً نقض صیام ایتمکده اوامر الہییه واحکام قانونییه مغایر اسلام ہیئت اجتماعیه سنہ قارشی صریح برحقارتدر . حریت شخصیه ، حریت وجدانیہ برده سی آئنده بوکی منکراہه تصدی ایتمک هر حالده حریتی سوء استعمالدن باشقه برشی ایله تفسیر اولونماز .

برجمعتک مقدساتنه ، استناد ایشدیکی دساتیرہ قارشی گمک ، حریت دکل ، بالمکس حریت وجدانہ ، حریت شخصیه ، حسیات دینه یه صریح بر تجاوزدر . چونک « ادیان تجاوزدن مصوندر » حسیات دینه اصلاً جریحه دار ایدیلہ من . « اسامی لابغیر بر قاعده طبعیه در » بناء علیہ اعتقادک شایع ضروریہ وشکل خارجیی اولان عبادتکده تعرضدن مصون اولماسی ، اوکاده حرمت ورعایت اولونماسی ایجاب ایدر . حالبوکہ رمضان شریفده علناً نقض صیام ایتمک « حسیات دینه اصلاً جریحه دار ایدیلہ من » اساسنه قطعاً منافیدر . بوخال دیگرلرینک مقدس اعتقادلری وشکل خارجیی علناً تحقیردر . اونی شایان حرمت بولماقدر .

ناصل ، احمد حمدی بک افندی (؟) ، رفعت افندیکنک بوسوزلرینہ قارشی ده « حریمه کیم قاریشیر ! » دییه بیله جکمیسکزر ؟ یایدیغک رزاتک دینه قارشی برحقارت اولدیغی کی عصرک قوانین موضوعه سنہ قارشی ده بر تجاوز اولدیغی آکلادیکنر دکلی ؟ ایشته شدی ماهیتکزر تمامیلہ میدانہ چیقدی دیمکدر .

مفتی افندی بر دین حاکمی اولوق طولایسیله مؤذنلک وعلوم دینیہ معلملرکی وظائف دینیہ یی بوکی فاسقلرک النده بازیمجه ایدہ جکی وبو خیرسزک مسلمانلغه ومسلمانلره قارشی یایدیغی بو حقارتہ صوصاخغنی ظن ایتمہز . صوصارسه وظیفه سنی سوء استعمال ایدیور دیمکدر . برمفتی کی بر دین حامیسی کی دینه حقارت ایدنلره قارشی « امر بالمعروف ونہی عن المنکر » وظیفه سنی اونوتاماسی مفتی افندی یه بالخاصه توصیه ایددر .

اسکی جمعه

قهوه خانه ده بر محاوره

— بکا سکزر یوزلف مکتب ویرکیسی قویملر . فقط بن بوپارایی ویرمیه حکم . — سن ویرمک ایستهمیه جکسک اما زورله آلاچلر .

— زورله آیلرلرسه آیلرلر . ایلدکله ویرمیه حکم .

— اییاسکله ویرمیه جکسک اما هم جزا لاندر اچقلر همده آلاچلر .

— پک اعلا اما بوپاره مکتب ویرکیسی اولوب حکومت ویرکیسی اولمادیقتندن اوج سنہ ویرمزه سنہ ییله جزاسی یوقش .

— یوقو ، یچن کون تورک مکتبی معلمه سی جزا اولدیغی سوبله دی .

— ایسترسه جزا لاسونلر . بن بوپاره یی کندی الله ویرمیه حکم . کلسون اجرا نه

آلاچسه آلسون صاتسون ، پاره سی آلسون . یوقسه حکومتہ قارشی قویام . فقط کندی الله بوپاره یی ویرم .

— پک اعلا به یاھو ! سن تورک دکلیسک ؟ نعدن بوپاره یی ویرمک ایستهمیه یورسک ؟

— اوت ، تورک ، مسلمانم اما بوکون مکتب مزده مسلمانمجه اوفویوب یازمنی ،

قرآن اوقومنی ، نعدہ نماز آبدست کی شیلری بیلمه یورلر . قرآن عرب دورمه سیدر دییوب

ایشک ایچندن چیقاییورلر . مکتبلرده مسلمانمجه اوقونسه ، دین و قرآن درسلی کوزلجه

اوقودلسه بو سکریوز فرانسی بر اعانه اولوق اوزره سوه سوه ویرم . لاکن بوکونکی

— پک اعلا به یاھو ! سن تورک دکلیسک ؟ نعدن بوپاره یی ویرمک ایستهمیه یورسک ؟

— اوت ، تورک ، مسلمانم اما بوکون مکتب مزده مسلمانمجه اوفویوب یازمنی ،

قرآن اوقومنی ، نعدہ نماز آبدست کی شیلری بیلمه یورلر . قرآن عرب دورمه سیدر دییوب

ایشک ایچندن چیقاییورلر . مکتبلرده مسلمانمجه اوقونسه ، دین و قرآن درسلی کوزلجه

اوقودلسه بو سکریوز فرانسی بر اعانه اولوق اوزره سوه سوه ویرم . لاکن بوکونکی

— پک اعلا به یاھو ! سن تورک دکلیسک ؟ نعدن بوپاره یی ویرمک ایستهمیه یورسک ؟

— اوت ، تورک ، مسلمانم اما بوکون مکتب مزده مسلمانمجه اوفویوب یازمنی ،

قرآن اوقومنی ، نعدہ نماز آبدست کی شیلری بیلمه یورلر . قرآن عرب دورمه سیدر دییوب

ایشک ایچندن چیقاییورلر . مکتبلرده مسلمانمجه اوقونسه ، دین و قرآن درسلی کوزلجه

اوقودلسه بو سکریوز فرانسی بر اعانه اولوق اوزره سوه سوه ویرم . لاکن بوکونکی

— پک اعلا به یاھو ! سن تورک دکلیسک ؟ نعدن بوپاره یی ویرمک ایستهمیه یورسک ؟

— اوت ، تورک ، مسلمانم اما بوکون مکتب مزده مسلمانمجه اوفویوب یازمنی ،

قرآن اوقومنی ، نعدہ نماز آبدست کی شیلری بیلمه یورلر . قرآن عرب دورمه سیدر دییوب

ایشک ایچندن چیقاییورلر . مکتبلرده مسلمانمجه اوقونسه ، دین و قرآن درسلی کوزلجه

اوقودلسه بو سکریوز فرانسی بر اعانه اولوق اوزره سوه سوه ویرم . لاکن بوکونکی

— پک اعلا به یاھو ! سن تورک دکلیسک ؟ نعدن بوپاره یی ویرمک ایستهمیه یورسک ؟

— اوت ، تورک ، مسلمانم اما بوکون مکتب مزده مسلمانمجه اوفویوب یازمنی ،

مکتبلر چوقولر منی صاییتد قلدنلر بو پاره یی ویرمکه بزی صاییدان بر شینه یازمن ایتمش اولاجم . اونک ایچون کندی الله اییاسکله ویرمیه حکم دییورم آکلادیکنر . — ایشته یوراسی دوعروسی تورک مکتب مزدن دین و قرآن درسلی بوسوتون قلدنلر دیسه ده اھالینک کوزنی بویامق ایچون حقننده بر ساعت کوسترلمش . بوده اھلی طرفدن اھمیتی اوقودلدیغی ایچون قالمش دیمکدر . بوکون بومستله مسلمانلری شدیه علاقیلر ایتمکده در . بوراسی انجمنلر نظر اعتبار آلمیدرلر . مکتبلرده دین و قرآن درسلی چوغالتائی ، بونلری اوقوداجق مقدر ، دینی صاغلام معلملر تعین ایتمیدرلر .

— یاھو ، بو صباح رهبر غزنه سنہ شمنیدن کلن برخواجه اوقویوردی . آلمایا وباشقه عملسکترده دین درسلی حقننده

۹ — ۱۰ ساعت مش . بولغارلرده مکتبلرده دین درسلی چوغالیدیورلر مش .

— افندیلر کورولتونی بیراقلم . آکلر شالم . مکتبلر مزه یازدیم لازم اما پروغرا ملری

ده دوزده لم . دین و قرآن درسلی نه اھم ویرم . زرا ایش قنایه کیدیور . مکتبلر

چیقان قرآن اوقومغه ، نماز قیلغه بیلمه یورلر . بویله قورو قورویہ مسلمانم دیمکه اولماز .

مسلمانانی اوکر نعلی و اجرا ایتمیدر . بز بونک چارہ سنہ باقائی یز . اوقادار . بونک

اوتہ سی یوقدر .

« اوچنجی صحیفه دن مابعد »

قصه ایدیورسکزر . اونلری عقل و منطق وقانون نظر نده حق حیادن محروم بر حال قویق یوانی تعقیب ایدیورسکزه اوقوماسی یازماسی ، دینی وملی تریه سی ، دین درسلی وقرآن کریمی کی الک محرم والک خاص اوصافندن تجرد ایدن مسلمان مکتبلرینک بر تریہ عمومیه وییاسکی اوجاغندن باشقه بر مزنی قالمایه جقدر . بونلری دوشونمندن یانغه مکتبلرینک زریه کیتدیکنی عیجا دوشونه بیلیورمیسکزر ؟

غرنه لرله غزنه جیلره قارشی اولان خصوصتکزه کذجه بونی شمدیلک صافلاسیکدر ، نه وقت الیکره بر محکمہ سی وررلرله اوقت بوتون غزنه جیلری آصار ، غزنه لر قاپادیسکزر .

غریز دین قارداش ؟

یگر منجی عصر مفسد لرینک افسادانندن دینکزی قورویان « انتباه » ی اوتور و توصه ایت .

« ایکنجی صحیفه دن مابعد »

« الحاصل قورو بر اعتقادله ، یاخود اعتقادلی ایش کی کورونمکه مسلمانلق اولماز . اعمال لازم اعمال ! همه دائمی اولوق شرطیه . نه وقت جانک ایسترسه دکل . حدیث صحیحدر . حضرت عایشه روایت ایدیور : [احب الاعمال الی الله تعالی ادومها وان قل] بویوریور افندیز . « انسانک ایشله دیکی اعمال ایچرسنده الله ال سوکیلی اولانی ، دوام اوزره یاپیلا . نیدر ؟ ایسترسه آز اولسون . » دیمک او . لیورکه دکل بوسوتون اوامر الہییه یابانجی قالمق ، اونلره اتقادیز دائمی اولمازسه ، آرزو بویورلدیغی رقتلر ایشله نیرسه اھمیق یوق اونک . »

« ایشته محترم جماعت ، روحزه قارشی برنجی وظیفه من — عرض اولوندیغی وجهله — الله ودولایسیله ایمان ایدلہ سی لازم کلن شیلره ایمان وبو ایمانی فعلیاتہ تقویہ در . روحک اطمنانی آتجاق بوسورتله حاصل اولابیلر . انسانک انسان کامل اولابیلہ سی ایچون باشقه یول یوق . »

« دوام ایدہ جک »

« موسی الیهک بوحرکتی عصریلک ایش . خیر عصریلک دکل وحشیلک ! « بونی تعقیب ، شکایت ایتمک ارتجاعه خدمت « ایش . خیر ، دینه وانسانیتہ خدمت ! « دهادوعروسی تورک انقلابنه خیانت « ایش . نماز قیلماق ، اوروج طوتماق ، شراب ایچمک ، مسلمان قادیغی جیریل جیلاق یابانجیلرک قوجاغنده اوینامق تورک انقلابنک غایه سی بو میدر ؟ بونلر قارشی کیتک وبونی نه ایچون پاسورسک دیمک ، انقلابه خیانتیدر ؟ اکر بویله ایسه دینه ، فضیله دوشماز اولان بویله برانقلابه خیانت ایتمک نه قادیار ثواب ، نه بویوک بر خیردنا انقلابه بوبولده خیانت ایدنلر الیهک نه بختیار قوللریدر !